

Overleg vrijhandel EU-Jakarta

Edwin Mooibroek
Jakarta

Europa wil een handelsakkoord met Indonesië. Daardoor moet het voor Europese bedrijven gemakkelijker worden om zich in het land te vestigen. Maar sommige Indonesische bedrijven hebben bedenkingen.

Ondanks de wereldwijde malaise groeide de Indonesische economie in het afgelopen kwartaal opnieuw met 6,5%, vooral dankzij de binnenlandse bestedingen. De middenklasse groeit hard, en dat maakt Indonesië interessant voor het Europese bedrijfsleven.

Maar het is voor buitenlandse bedrijven niet gemakkelijk om zich in Indonesië te vestigen, vooral voor het midden- en kleinbedrijf. Zo is de regelgeving niet altijd duidelijk en kan die zomaar veranderen. Ook zijn er veel sectoren waarin buitenlandse bedrijven deels of helemaal niet mogen investeren. 'Buitenlandse telecom- en postbedrijven, de scheepvaart en de farmaceutische industrie bijvoorbeeld mogen in Indonesië alleen een minderheidsbelang van 49% hebben', zegt Walter van Hattum, handelsattaché van de Europese Unie in Jakarta.

'In de tuinbouw is van de ene op de andere dag een wet van kracht geworden die bepaalt dat buitenlandse bedrijven niet langer voor 95% eigenaar mogen zijn, maar voor nog maar 30%. Daardoor blijven nieuwe investeringen uit en verkeren bestaande investeerders in onzekerheid. Dergelijke moeilijkheden willen we met een handelsakkoord wegnemen', aldus Van Hattum.

Indonesië heeft ook veel te winnen bij een handelsakkoord, met name de verlaging van een aantal exporttarieven. Het eilandrijk moet nu bij de export van bijvoorbeeld textiel concurreren met landen die geen invoerheffingen hoeven te betalen, omdat ze op de lijst van arme landen staan. Indonesië is daarvoor inmiddels te rijk. Ook is het voor Indonesische bedrijven in bijvoorbeeld de cosmetica of traditionele medicijnen moeilijk om hun producten in Europa in te voeren. De procedure om aan alle

Een arbeider zeult met vruchten van de oliepalm in Serdang Bedagai in het noord van Sumatra.

Foto: Reuters

regels en eisen te voldoen, is complex en duur.

De Indonesische president Susilo Bambang Yudhoyono sprak begin deze maand in de marge van de G20-top in Cannes met de voorzitter van de Europese Commissie, José Barroso, en de president van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, over een handelsakkoord van de EU en Indonesië. Afgesproken is dat de voorbereidingen doorgaan, maar de onderhandelingen zelf moeten nog beginnen.

Een handelsakkoord ligt gevoelig in Indonesië, doordat het land min of meer een trauma heeft overgehouden aan het vrijhandelsakkoord met China. De Indonesische markt is na het afsluiten van het akkoord overspoeld met Chinese producten. 'Een handelsakkoord heeft voor veel Indonesische bedrijven inderdaad een ne-

gatieve klank', zegt Oliver Oehms adviseur van de Indonesische Kamer van Koophandel (Kadin). 'Dat is vooral gebaseerd op gevoel. De voorzitter van Kadin heeft zich uitgesproken voor een akkoord met Europa. Maar veel leden zijn huiverig. Ze zijn bang dat ze niet kunnen concurreren met Europese bedrijven', aldus Oehms. 'Vooral de farmaceutische industrie en telecombedrijven zijn huiverig. Bedrijven in de palmolie en de houtindustrie zijn kritisch, maar hopen ook dat ze dankzij een akkoord hun producten makkelijker kwijt kunnen. Nu moeten ze nog

Een handelsakkoord ligt gevoelig, omdat Indonesiërs niet tevreden zijn over het akkoord met China

aan veel milieu-eisen voldoen.'

Volgens handelsattaché Van Hattum kunnen de economieën van Europa en Indonesië elkaar juist aanvullen. 'Europese bedrijven vestigen zich vaak niet in die sectoren die nu erg beschermd worden. Ook maken ze vaak andere producten dan Indonesische bedrijven. Ik denk dat Indonesië zou moeten kijken naar het algemeen belang van het land en erover zou moeten nadenken hoe je bedrijven of bedrijfstakken zou kunnen compenseren.'

De vraag is evenwel of Indonesië wel behoefte heeft aan nauwere samenwerking. De Indonesische economie groeit nu al hard. Bovendien heeft Indonesië momenteel al een handelsoverschot met Europa van zo'n € 6 mrd.

Niettemin is Van Hattum optimistisch. 'Over het algemeen wordt hier wel gezien dat Europe-

se bedrijven toegevoegde waarde hebben voor de Indonesische economie', zegt Van Hattum. 'De economische groei van Indonesië zou nog veel groter kunnen zijn. Nu is de economie nog vooral gericht op grondstoffen, maar Europese bedrijven zouden kunnen helpen om de industriële productie op gang te brengen en technologische kennis kunnen overdragen. En er is nog heel veel werkloosheid. Een handelsakkoord kan extra werkgelegenheid opleveren.

De komende tijd moet duidelijk worden of de onderhandelingen voor een handelsakkoord ook echt gaan beginnen. 'Voor Indonesië is het erg belangrijk dat bevolkingen bedrijfsleven achter zo'n akkoord staan. Ook voor Europa is dat een voorwaarde. We willen niet tijdens de onderhandelingen plotseling allerlei problemen tegenkomen', aldus Van Hattum.